

Posudek na rigorózní práci

Právní úprava konkursního řízení v českých zemích do roku 1950 se zvláštním zaměřením na konkursní řád z roku 1931

Rigorózní práce se orientuje na problematiku právní úpravy konkursního řízení do poloviny 20. století. Zvolené téma je velmi dobře vybráno, neboť problematika konkursního řízení je v současné době poměrně dosti diskutována a není tedy na škodu se ohlédnout do minulosti, z které lze čerpat a zároveň se i poučit při tvorbě nových právních předpisů týkajících se právě konkursního řízení a celkové této problematiky.

Předložená práce je tvořena úvodem, třemi hlavními kapitolami, závěrem, resumé a seznamem použité literatury a pramenů. V první kapitole pod názvem „Počátky konkursního práva“ správně autor představuje a vychází z práva římského, primárního zdroje evropského kontinentálního práva, které konkursní (vykonávací) právo znalo a zároveň tedy bylo inspirací pro úpravu konkursu v našich a dalších evropských zemích.

V druhé kapitole pod názvem „Historický exkurz do právní úpravy konkursního práva v českých zemích do roku 1950“ představuje autor vývoj právní úpravy konkursního práva v českých zemích, který lze datovat od první poloviny sedmnáctého století, kdy se v tzv.

Obnoveném zřízením zemském z roku 1627 objevila první ustanovení o konkursním řízení (čl. XXII-XXVI).

Zde správně neopomněl, že další změny konkursního řízení přinesly Novelly, a konstatoval, že obsahovaly de facto první český konkursní řád s čímž lze souhlasit. Správně také poukazuje na odlišnost této problematiky v právu městském, kde neexistovaly speciální předpisy o konkursním řízení. V této kapitole je jeho pozornost na konkursní řízení dále zaměřena přes jednotlivá pokračující století až do roku 1950, kdy byl vývoj konkursního práva na našem území přerušen.

Poslední kapitola pod názvem „Konkursní řád z roku 1931“ se speciálně věnuje konkursnímu řádu obsaženému v zákoně č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrčí, který představoval již moderní konkursní řád. Z tohoto řádu pak, jak autor poukázal, vycházely další úpravy konkursního práva na území České republiky, což platí jak pro zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, tak pro aktuálně účinnou úpravu konkursního řízení obsaženou v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Autor zde velmi podrobně provedl juristický rozbor konkursního řádu a zároveň tak předvedl, že konkursní řád z roku 1931 se neliší od dnešní právní úpravy tak, jak bychom snad očekávali.

Závěr:

K práci nemám, co bych vytknul. Jak po stránce obsahové, tak formální je velmi dobře zpracována. V každé kapitole či podkapitole autor učinil shrnutí, čímž projevila jeho erudici k dané problematice. Autor použil dostatečný počet literatury a pramenů. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Problematika odpůrčího práva dle Konkursního řádu z roku 1931.

V Lovosicích, 9. května 2019

JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.

Posudek rigorózní práce

Rigorózanť: Mgr. Martin Plch

Název práce: Právní úprava konkursního řízení v českých zemích do roku 1950 se zvláštním zaměřením na konkursní řád z roku 1931

Oponent: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Rigorózanť se ve své práci věnuje jednomu z nejožehavějších problémů nejen z pohledu historického vývoje, ale i současnosti. Tímto problémem je otázka právní úpravy konkursního řízení, resp. Současného insolvenčního řízení.

Na úvod je nutno poznamenat, že se autor zhostil svého úkolu velmi dobře a byl schopen provést podrobnou analýzu této problematiky, zhodnotit složitý proces a jeho důsledky.

Rigorózní práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do tří zásadních kapitol.

V kapitole první své práce autor popisuje vývoj konkursu, kdy počátek můžeme sledovat již v době římské, tzn., že základ pochází z práva římského, primárního zdroje evropského kontinentálního práva, které konkursní právo již znalo a zároveň tedy bylo inspirací pro úpravu konkursu v našich i v ostatních zemích Evropy. Konkurs je v českém právu jedním ze způsobů řešení majetkového úpadku, předlužení fyzické nebo i právnické osoby, či už podnikající nebo nepodnikající. Jde o speciální druh soudního řízení, při němž je zpeněžen majetek dlužníka a výtěžek je rozdělen mezi jeho věřitele. Samotný výraz konkurs pochází z latinského concursus creditorum, což znamená sběh věřitelů.

Druhá kapitola druhá je věnována historickému vývoji právní úpravy konkursního práva v českých zemích cca od první poloviny 17. století, kdy od této doby se dá hovořit o konkursním právu, a kdy byla v Obnoveném zřízení zemském uvedena první ustanovení pojednávající o konkursním řízení, až do roku 1950, kdy se vývoj konkursního práva na našem území přerušil.

Autor v této kapitole zachytil jak historický vývoj tohoto právního institutu, ale také podrobněji popisuje právní úpravu konkursu v jednotlivých obdobích jejího vývoje na území dnešní České republiky. Autor popisuje podmínky zahájení konkursního řízení, orgány

konkursního řízení, průběh řízení a způsob rozdělování majetkové podstaty mezi jednotlivé věřitele.

V kapitole třetí se autor soustřeďuje na konkursní řád, který je součástí zákona č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrčí, který lze bezpochyby označit za moderní konkursní řád, jenž byl předobrazem a inspirací moderních úprav konkursního práva na území České republiky, což platí jak pro zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání¹⁰, tak pro aktuálně účinnou úpravu konkursního řízení obsaženou v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Autor na tomto místě provedl velice podrobnou juristickou analýzu konkursního řádu a došel k závěru, že s ustanoveními z konkursního řádu z roku 1931 se můžeme setkat i dnes, neboť obě v současné právní úpravě konkursního řízení z tohoto zákona vychází. Pokud tedy v současné právní úpravě nalezneme nějaké odlišnosti, jedná se zpravidla o změny spíše technické, které jsou odrazem dnešní moderní doby, než o principiální odlišnosti.

Práce je psaná velice přehlednou formou, autor se svému badatelskému úkolu věnoval dostatečně. Celkově autor čtenáře seznamuje s historickými souvislostmi a v práci představuje nejenom právní předpisy, ale i literaturu a prameny, kdy provádí jejich hlubší rozbor a komentáře. Postrádám cizojazyčnou literaturu a archivní prameny.

Doporučuji rigorózní práci Mgr. Martina Plcha k obhajobě.

Otázka k obhajobě:

1. Právní úprava konkursu dle OZZ
2. Odpůrčí řád dle zákona č. 64/1931 Sb. z. a n.

Plzeň, 12.5.2019

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.